

Хаг -Међународни суд правде одбацио је у целини тужбу Хрватске против Србије, као и контратужбу Србије за геноцид у рату од 1991. до 1995. У образложењу за одбацивање српске тужбе стоји да, "иако Брионски показују да је постојала намера прогона Срба од стране хрватског руководства, није постојала намера потпуно истребљења Срба у Хрватској".

Како је навео председник суда Петр Томка, тужба Хрватске се одбацује јер нису доказане оптужбе да је почињен геноцид.

"Дела која садржавају актус реус геноцида нису почињена са специфичном намером потребном да би се дело квалификовало као геноцид", рекао је Томка.

Томка је навео и да МСП слаже са закључцима Хашког трибунала, у којима се наводи да је циљ српских јединица да се насилно истерају Хрвати са дела територије, али не и да их физички уништи.

Нешто раније, Томка је навео и да Србија не може бити одговорна за дела почињена пре 27. априла 1992. године, због тога што је СРЈ тек тада постала чланица УН и потписница Конвенције УН о спречавању и кажњавању геноцида.

Суд је такође навео да Србију, као земљу која је накнадно постала потписница Конвенције, не може сматрати одговорном у смислу члана 9 Конвенције. Држава која је постала чланица потписница Конвенције не може се сматрати одговорном за геноцид по члану 17, навео је Томка.

Већ тада је пао део хрватске тужбе који се односи на ратне злочине почињене у Вуковару 1991. године.

Суд је рекао да је на хрватској територији, у источној Славонији, Далмацији и Лици почињен "велики број убиства и злостављања" и то од стране ЈНА и српских снага, али и да Хрватска није успела да докаже да се ради о геноциду.

"ЈНА и српске снаге нису убиле хрватске војнике који су били заробљени. Помоћу поређења заробљених са коначним бројем жртава, можемо видети да ли су ЈНА и српске снаге хтеле да искористе прилику за уништавање групе. Закључујемо да Хрватска није успела да докаже да је искоришћена прилика да се униште припадници заштићене групе", рекао је Томка.

Током изношења пресуде, наведено је и да су многа сведочења која је Хрватска изнела пред суд мањкава, као и да су бројни полицијски записници предати суду без потписа од стране лица која су давала изјаве.

"Чини се да су у неким сведочењима изјаве чак и препричане изјаве сведока", рекао је Томка.

Што се српске контратужбе тиче, како је рекао Томка, МСП сматра да је она утемељена и везана чињенично и правно за основну тужбу.

Како је Хрватска потписница Конвенције постала 8. октобра 1991. године, дела почињена 1995. године, односно током "Олује", обухваћена Конвенцијом, а о томе да ли је суд утврдио да је било геноцида биће објављено касније.

"Србија није дужна да докаже негативну чињеницу, односно атмосферу геноцида. Хрватска је дужна да докаже чињенице. Суд мора да буде потпуно убеђен у оптужбе да се десио геноцид и те чињенице морају бити јасно доказане", рекао је Томка.

Пресуда МСП је коначна и обавезујућа за све чланице УН, државе су у обавези да по њој поступе и на њу нема жалби.

Пресуду о тужби и контратужби Хрватске и Србије доноси укупно 17 судија, 15 сталних судија и двоје ад хок судија из Србије и Хрватске.

Српски и хрватски министри правде Никола Селаковић и Орсат Миљенић, који присуствују изрицању пресуде, поручили су да ће обе земље поштовати одлуку МСП, "каква год да буде".

"То што неко појединачно није осуђен није кључно, али може бити значајно", рекао је председник суда.

Нема геноцидне намере Хрватске, Намера "Олује" прогон, али не и потпуно уништење српског народа у Хрватској

У разматрању српске контратужбе Томка се позвао на Брионске транскрипте на основу којих је, казао је, јасно да је хрватским челницима било јасно да ће операција "Олуја" довести" до масовног прогона.

- Ипак, и ако би било доказано да је прогон била намера, није била намера физичко потпуно уништење српског становништва. Суд закључује да није доказано да су убиства заштићене групе нешто што је почињено као резултат планирања истребљења - казао је Томка.

Суд је констатовао да није утврђена намера да буде почињен геноцид.

- Суд не види у акцији Олују намеру хрватских власти да уништи Србе - казао је Томка.

О Милошевићу и Готовини

Суд је приметио да оптужба против Слободана Милошевића у Хашком трибуналу укључује тужбу за геноцид, али у делу оптужнице који се тиче БиХ, али не и у делу који се тиче територије Хрватске.

Томка је такође рекао да друге пресуде, као што је она хрватском генералу Анту Готовини, не могу имати пресудну тежину у овом случају.

Међународни суд правде у Хагу објавиће данас пресуду по узајамним тужбама Хрватске и Србије за геноцид извршен на хрватској територији од 1991. године и 1995. године.

Српски правни тим очекује да Међународни суд правде (МСП) у Хагу одбије хрватску тужбу против Србије, као и да утврди да су оружане снаге Хрватске током и после акције "Олуја" починиле масовне злочине над српским надором, док су правни експерти из Србије очекују да ће обе тужбе бити одбачене.

Очекује се да ће суд најпре изрећи своју одлуку поводом тужбе Хрватске против Србије која је поднета 1999. године, а потом и поводом противтужбе Србије против Хрватске из 2009. године.

Пресуда МСП ће бити коначна, јер на њу не постоји право жалбе, а државе ће бити у обавези да по њој поступе.

Шеф српског правног тима Саша Обрадовић рекао је раније Тањугу да очекује да тужба Хрватске буде одбијена.

- Што се тиче противтужбе Србије која се односи на операцију "Олуја" и злочине који су

извршени у току и по завршетку те операције, ми остављамо суду да оцени да ли су се у тим злочинима стекла битна обележја кривичног дела геноцида - додао је Обрадовић. Селаковић на изрицању пресуде

Министар правде Никола Селаковић отпутовао је у Хаг где ће данас у Међународном суду правде присуствовати саопштавању пресуде по узајамним тужбама Републике Хрватске и Републике Србије за геноцид, саопштило је Министарство правде.

У сваком случају, како је навео, правни тим очекује да суд констатује да су се масовни злочини догодили и да то на неки начин буде препознато бар пред МСП-ом пошто није пред хашким Трибуналом.

Професор међународног права Тибор Варади пак очекује да ће и хрватска тужба и српска противтужба за геноцид пред Међународним судом правде бити одбачене.

Он је прошле седмице у изјави за "Мађар со" подсетио да су се почетком деведесетих година догађали страшни злочини и у Хрватској, али да за разлику од Босне и Херцеговине, хашки тибунал није никог осудио за геноцид почињен у Хрватској.

- Не само да нико није осуђен, него нико није ни тужен за геноцид. Због тога није вероватно да ће МСП осудити било Србију, било Хрватску, јер је надлежан само за случајеве геноцида - рекао је Варади.

Без обзира какве буду одлуке МСП-а по тужбама Србије и Хрватске оне су у обавезујуће за све чланице УН.

Уколико би суд издао неки налог држави, на пример у погледу накнаде штете, онда би та држава била дужна да по њему поступи.

Међутим суд у овој фази поступка не доноси одлуку о конкретној накнади штете, већ

оставља извештан период државама да се око тога договоре. Уколико до договора не дође, државе би опет ишле пред суд специфичним захтевом.

Што се тиче спровођења такве одлуке њено извршење надгледао би Савет безбедности УН.

Србија је од МСП затражила да операцију "Олуја" коју су извршиле оружане снаге Хрватске прогласи за геноцид над српским народом и ту државу прогласи кривом због кршења Конвенције о спречавању геноцида.

Поред тога, противтужбеним захтевом Србија је предложила да МСП пресудом обавезе Хрватску на репарације Србима из Крајине због злочина које су претрпели током "Олује".

Затражено је и да се омогући слободан повратак Србима који се још нису вратили у Хрватску, да "Олуја" престане да се слави као национални празник у Хрватској, као и да се казне сви извршиоци злочина.

Овај спор почео је 1999. године подношењем хрватске тужбе Међународном суду правде против Србије, а усмена расправа завршена је 1. априла прошле године.

Хрватска, предвођена тадашњим председником Фрањом Туђманом, је 2. јула 1999. године покренула поступак пред МСП против тадашње СРЈ због наводног кршења Конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида током оружаног сукоба на територији те Републике од 1991. до 1995. године.

Србија је одговорила контратужбом 10 година касније, која се заснива на истом чињеничном и правном основу на коме је поднета хрватска тужба, односно на Конвенцији о спречавању и кажњавању злочина геноцида.

Пресуду о тужби и контратужби Хрватске и Србије доноси укупно 17 судија, 15 сталних судија и двоје ад хок судија из Србије и Хрватске.

(Блиц)

